

בש"פ 7520/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7520/14

כבוד השופט צ' זילברטל

לפני:

פלוני

העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המוחזי מרכז-לוד בשבתו
כבית משפט לנוער בתיק מ"ת 36108-10-14 שניתנה
ביום 6.11.2014 על ידי כב' השופטת ד' עטר

י"ז בחשוון התשע"ה (10.11.14)

תאריך הישיבה:

עו"ד א' מגורי; עו"ד ר' האוזר
עו"ד א' בן אוריה

בשם העורר:
בשם המשיבה:

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המוחזי מרכז-לוד בשבתו כבית משפט לנוער (כב' השופטת ד' עטר) מיום 6.11.2014 בתיק מ"ת 36108-10-14 בגין הורה בית המשפט כי העורר ישאר במעצר עד להגשת תסקير מעצר משלים בעניינו. המועד להגשת התסקיר המשלים נקבע ליום 18.11.2014.

רקע

עמוד 1

1. נגד העורר, קטייןolid 1999, הוגש ביום 23.10.2014 כתוב אישום המיחס לו מספר עבירות של נסiou לאינוס ולמעשה סדום בקטינה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים; מעשה סדום ומעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים וכן עבירות של איומים וגניבה.

בכתב האישום נטען, כי בשעות הבוקר המוקדמות של יום 9.1.2014 (תחילת האירוע בשעה 05:15) רכבה המתлонנת (ילידת 1999) על אופניה בעיר מגורייה. בשלב מסוים נתקלה המתлонנת בעורר, אשר על-פי הנטען בכתב האישום, היה שתו. נטען, כי העורר חסם את דרכה של המתлонנת והורה לה לרדת מהאוטובוסים, והמתلونנת, אשר חששה מן העורר, עשתה דבריו. לאחר מכן, הורה העורר למאתוננט לסייע לו לצאתו מביתו. בשלב מסוים החל העורר לגעת במאתוננט ולנסקה, בניגוד לרצונה, תוך שהוא שאמ לעליה לא תעשה דבריו הוא יהרוג אותה. בהמשך מתאר כתב האישום, את ניסיונות העורר לבצע במאתוננט עבירות מין שונות, חרף התנגדותה ותוך שהוא גורם לה לכאב. בהמשך נטען, כי העורר ביצע במאתוננט מעשה סדום ומעשים מגונים תוך שהוא מאיים עליה, כי אם לא תיעתר לדרישותיו או תתנגד להן יבולע לה. לבסוף, ברוח העורר מהמקום לא לפני שלקח מהמאתוננט את מכשיר הטלפון הנני'יה ברשותה. כתוצאה ממעשיהם אלה נגרמו למאתוננט פצע באיבר מינה ופצעי שפוף בברכיה.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. בדיון שהתקיים בבקשה ביום 23.10.2014 טען בא כוח העורר כי אף שהוא אינו חולק על קיומן של ראיות לכואורה בתיק הוא סבור כי אלה לוקות בחולשה מסויימת וטען, כי, בנסיבות, יש לשחרר את העורר לחלופת מעצר עוד前世ם קבלת תסקير מעצר בעניינו. בתוך כך נטען כי מדובר בקטין נורטיטיבי שלא היו לו בעיות התנהגות, הטוען כי המעשים המינויים נעשו בהסתכמה, כפי שניתן להיווכח מסרט מצלמת אבטחה שתיעיד את השנים בעת שצדעו יחד. בהחלתו מיום 23.10.2014 קבע בית משפט קמא כי אף "שעסקין בקטין צעיר בגין, נעדר עבר פלייל", הרי שללאו המסתכנות המובהקת הקימית בשל[ב] זה, אין מקום לשקל שחרור על אחר כפי שעתר הסניגור". נכון האמור, ובהתחשב בקיומו של "נצח ראייתי (ואף מעבר לכך)", הורה בית משפט קמא (כב' השופטת ד' מרשק מרום) על המשך מעצרו של העורר עד לקבלת התסקير בעניינו.

3. דיון נוסף בבקשה התקיים ביום 6.11.2014, לאחר שהוגש תסקיר בעניינו של העורר. בתסקיר המעצר מיום נמסר כי העורר הוא בן הזקונים למשפחה שמונה ילדים ואם שהתאולנה בשנת 2001, כשההעורר היה בן שנתיים וחצי. המשפחה מנוהלת אורח חיים נורטיטיבי והעורר למד עד מעצרו בכתה י' בмагמת חשבונות ומנהל עסקים. מבית ספרו דוח על נער שתקף באורך סביר, בעל קסם אישי ובasis נורטיטיבי. מדריך יחידה לקידום נוער המכיר את העורר מסר אף הוא כי מדובר בנער נבון ואהוב. מצד נתונים אלה נמצא בעיה של שתית אלכוהול (זכוכיר, נטען כי העורר היה שתו בעת ביצוע המיחס לו) ושל אי סדיות בי庫ורי בבית הספר. שירות המבחן דיווח על קשיים לא מבוטלים אוטם חזות העורר בבית המעצר, אם כי במשך הזמן ניכרת הסתגלות מסוימת למצבו. המלצה שירות המבחן הייתה להפנות את העורר לחלופת מעצר חוץ-ביתית, המלצה שלא מסכימה משפחת העורר. אכן, מטעם העורר הוצאה חלופה בבית אביו בעיר אחרת בפיקוח בנה של הדודה ושניים מأخو הבוגרים של העורר. אלא שירות המבחן מצא לנכון להעדייף על פניה חלופה חוץ ביתית "לאור חומרת העבירה והפער המשמעותי בין אורח החיים הנורטיטיבי שאפיין את הנער עד מעצרו ובין חומרתה הרבה של העבירה המיחסת לו". בתסקיר הזכורה בבקשת המשפחה לפיה אם המסתנה לחלופה החוץ ביתית תהיה ממשכת, ישוחרר העורר לתקופת הבינים בבית דודתו, אך שירות המבחן לא אימץ אפשרות זו. תחת זאת הומלץ כי בית המשפט יורה על הבאת העורר לראיון בחלופת המעצר החוץ ביתית ביום 13.11.2014 ויקבע דיון נוסף מספר ימים לאחר מכן.

בא כוח העורר לא התנגד בדיון לכך שהעורר ישוחרר למסגרת טיפולית, אך טען כי אין מקום להמשך מעצרו של העורר עד להגשת הتفسיר המשלים בעניינו. נטען, כי מעבר לכך שהמדובר בקטין נורמטיבי שחוויות המעצר קשה עבورو, הרי שגם הتفسיר עולה כי שירות המבחן התרשם לחוב מהמפתחים המוצעים וכי החלופה שהוצעה מרחוקת מגורי המתלוונת וכי ניתן להוסיף לתנאי השחרור תנאים נוספים כגון איזוק אלקטרוני וערבותות כספית.

בתום הדיון קבע בית משפט קמא (כב' השופט ד' עטר) כי תסקير משלים בעניינו של העורר יוגש עד ליום 18.11.2014 וכי העורר ישאר במעצר עד למועד זה. בהחלטה מיום 6.11.2014 ציין בית המשפט כי "בנסיבות העבירות המיחסות לעורר] מידת המסוכנות הנשקפת וכן בשים לה לביעת צריכת האלכוהול והמלצת שירות המבחן" אין מקום לשחרור לחילופת המעצר הביתה המוצעת וראוי לדוחות את המשך הדיון ליום 18.11.2014.

clfpi החלטה זו הוגש העරר דנא.

4. עירר נטען, כי שגה בית קמא משלם לבחן את אפשרות שחרורו של העורר לחילופת המעצר הביתה המוצעת, בפיקוח שלושה בני משפחתו, תוך השתתף ערביות מסוימות גבוזות ובתוספת איזוק אלקטרוני. לטענת העורר, מושגיו קבלו למסגרת הטיפול החוץ בנסיבות שהוצאה עבورو על-ידי שירות המבחן נקבע רק ליום 13.10.2014, וכאשר לא ברור באיזה מועד יוכל להשתלב במסגרת, יש מקום לשחרורו לחילופת המעצר המוצעת. העורר מציין על כך שבית משפט קמא לא שקל בהחלטתו נתונים ממשמעותיים בעניינו, ובכלל זאת התרשםותו החיובית של שירות המבחן מהמפתחים המוצעים; הקשיים שהוו העורר במעצר, עד כי אף שקל לפגוע בעצמו; והיותו נער נורמטיבי שנינן ליתן בו אמון. בכך העורר הדגיש את גילו הצעיר במיוחד של העורר ואת החובה להימנע ככל שניתן ממעצר קצר, שכן שהוא שלם במעצר שאין בו הכרח, ولو זמן קצר, עלולו לגרום לו לפגעה קשה.

5. בדיון שהתקיים בפני, תמכה המשיבה בהחלטת בית משפט קמא בציינה את חומרת המעשים המיחסים לעורר, שנעשו בהיותו שני, מה שמצויב על מסוכנות שירות המבחן לא מצא לנכון לאיננה בחילופת מעצר ביתה, אף לא לתקופת ביןיהם. המשיבה טענה כי מדובר בתקופת ביןימים קצרה עד להחלטת בית משפט קמא לעניין החלופה ואין מקום להתערבות ערכאת הערעור בשלב זה של בחינת החלופה.

דיון והכרעה

6. בראשית הדברים יודגש כי, ככלל, אין מקום לפנות לערכאת הערעור כל עוד לא סימה הערקה המבררת את בחינת נושא המעצר או חילופת המעצר וניתנו על-ידה רק החלטות שהן בגדיר "החלטה ביןימים", אלא במקרים חריגים ומוחדים (ראו החלטתו של השופט י' עמידה בבש"פ 478/12 אל עאסם נ' מדינת ישראל (23.1.2012)). אכן, במקרה דנא מדובר בקטין צעיר במיוחד, ואין להקל ראש ולו בשעה אחת בה הוא שווה במעצר שאינם הכרחי, ועל כן לכואורה אין לשלול את הלגיטimitiy של הבדיקה הערכאית של ההחלטה שניתנו בעניין מעצרו, אף אם ההליך הראשוני טרם הסתיים בבית המשפט המחויז. אלא שבמקרה דנא, לא רק שהבדיקה הנעשית על-ידי בית המשפט המחויז, בסיווג שירות המבחן לנער, מציה בעצומה ועודין לא התקבלה החלטה אשר לאפשרות השחרור לחילופת מעצר ובאשר לאופי החלופה, "החלטה ביןימים" שהתקבלה גם עולה בקנה אחד עם עדמת שירות המבחן. כאמור לעיל, שירות המבחן היה מודע היטב להצעה בדבר חילופת מעצר ביתה הדודה והוא בחר להמליץ על סידור חוץ ביתי. אכן, המלצה זו מתיחסת בעיקר לחילופת הסופית, במבחן מחלוקת לתקופת הבנים עד להסדרת המסרת החוץ ביתה, אך הتفسיר

מנמק מדוע חלופה ביתית אינה מתאימה. לפיכך אין סבור שהיה זה נכון לנקטו בצד העומד בנגדו לעמדת שירות המבחן לנער, גם אם לכואורה מדובר אך בתקופת בגיןים (וכידוע, החלטת שחרור יוצרת דינמיקה שקיים קושי לסתות ממנה בהמשך, אף אם ימצא בהמשך שהחלופה החוץ ביתית אינה אקטואלית). כל זאת כאשר המעשים המוחשיים לעורר בכתב האישום הם חמורים עד מזג ומקימים חשש למסוכנות וכאשר קיימים גורמי סיכון אוטם צין תסוקיר המעצר. ככל שישתבר כי החלופה החוץ ביתית המוצעת עתה לא תוכל לה坦מש מטעם זה או אחר, או שיידרש פרק זמן ממושך נוספת לגיבושה הסופי, יהיה מקום לשקל את החלופה הביתית שכן לא נשללה מעיקרה על-ידי שירות המבחן, אף כי החלופה האחראית נמצאה על-ידי מתאימה יותר. ושוב, מבלי להקל בראש במעצרו של העורר ولو לתקופה קצרה, לוח הזמנים שנקבע על ידי בית משפט כאמור, על-פי הצעת שירות המבחן, הוא קצר ואינו בלתי סביר עד שהדבר יחייב התערבות. עם כל הצער הכרוך בהמשך שהייתו של העורר במעצר, יש לאפשר לגורמים השונים להמשיך ולבחון את האפשרות לחלופת מעצר, כאשר העורר נתון במעצר בתקופת הבדיקה וגיבוש המסקנות. לא לモתר לשוב ולצין את החומרה הרבה של המעשים המוחשיים לעורר ואת חובה בית המשפט לשקל גם את ההשלכות שעוללות להיות בקטין בנסיבות של העורר, לא מצאתו כי בידי להיעתר לעורר.

ניתנה היום, י"ח בחשוון התשע"ה (11.11.2014).

ש | פ | ט